

Velikonoce v Sudetech

Vajíčka, mazance, skopové s nádivkou – v tom si byly Velikonoce Čechů a Němců v severočeském pohraničí v zásadě podobné. Zásadní rozdíl byl v pojetí koledy.

Němci chodili na koledu na Zelený čtvrtek. Mívali řehtačky nebo takové kárky s destičkou, které vydávaly řehtavý zvuk. Zelený čtvrtek byl zásadní svátek. Zvony podle křesťanské tradice nesměly zvonit až do Bílé soboty, a tak je nahrazovalo řehtání řehtaček - v německém dialektu zvaných Schnorre nebo Raatsche. S těmi pak obcházeli koledníci několikrát denně ulice a koledovaly se velikonoční vejce a sladkosti. Přitom se zpívala koleda, ve které se velmi zhruba říká toto: „Zelený čtvrtku, dej mi, co máš v pytlí, a nenech mě dlouho stát, musím ještě chodit po domech.“

Čeští Němci slavili Velikonoce téměř zapomenutým prastarým zvykem, velikonoční jízdou – Osterreiten. Tento zvyk přišel na území Čech v 19.století. Jednalo se o to, že muži se oblékli do černých obleků, na hlavu si vzali vysoké cylindry a posadili se na vyřebelcované a nablýskané koně. V jejich čele jel muž s krucifixem na dlouhé tyči. Tento průvod objížděl probouzející se pole, kterým žehnal, aby tak zajistil úrodu. Tento zvyk přišel z Lužice nejprve na sever Čech, později i na severní Moravu a na Šumavu.

Velikonoce jsou nejvýznamnějším křesťanským svátkem, oslavující z mrtvýchvstání Ježíše Krista. Slovanský název Velikonoc je odvozený od „veliké noci“, kdy došlo ke Kristovu vzkříšení. Ovšem původně bylo velikonoční období vítáním jarního slunovratu. Současná podoba Velikonoc už není tak duchovní. Velikonoce jsou spíše kulturní, společenskou a také komerční událostí.

Velikonoce jsou jediné svátky, které nemají v kalendáři pevné datum. Slaví se vždy první neděli po prvním jarním úplňku, který může být podle postavení planet v období mezi 22.březnem a 25.dubnem.

Velikonoční svatý týden

Květná neděle – začíná Svatý velikonoční týden

Škaredá nebo Popeleční středa – v tento den by se nikdo neměl škaredit

Zelený čtvrtek – mělo by se jíst zelené jídlo (špenát, zelí), utichají všechny zvony až do Bílé soboty

Velký pátek – lidová tradice vypráví o údajném otevírání pokladu ve skalách

Bílá sobota – ženy podle tradice pekly mazanec, velikonoční beránky a zdobily vajíčka, muži pletli pomlázky z vrbového proutí

Boží hod velikonoční – všichni spěchali do kostela, kde se světily velikonoční pokrmy

Pondělí velikonoční – den koledování a pomlázky. Chlapci chodí s pomlázkou vyšlehat děvčata a dostávají za to barvená vajíčka, sladkosti. Muži dostávají alkohol.